

บทที่ 6

บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรม การใช้สื่อมวลชนเพื่อขจัดความว้าเหว่ของลูกเรือประมง ตลอดจนประเภทและ ลักษณะเนื้อหาสื่อมวลชนเหล่านั้น โดยผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาจากลูกเรือประมง ของเรือโชคเบญจา 3 จำนวน 43 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observer) ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เพื่อให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนต่อบัณฑิตบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเปิดรับสื่อมวลชน และแนวคิดทางด้านจิตวิทยาในเรื่องความว้าเหว่ (Loneliness) มาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ผลของการศึกษาวิจัยได้สนับสนุนข้อสันนิษฐานของการวิจัย โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สภาวะความว้าเหว่กับรูปแบบพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนของลูกเรือ

ลูกเรือแต่ละคนจะมีภาวะของความเหงา ความว้าเหว่ แตกต่างกัน แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นผลทำให้รูปแบบพฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนต่างกัน ใน 3 ลักษณะ

ลักษณะแรก: กลุ่มลูกเรือที่มีความเหงา ความว้าเหว่ ลูกเรือกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักเป็นลูกเรือที่แต่งงานมีครอบครัวแล้ว ภาวะความว้าเหว่จึงเกิดขึ้นจากภาวะ ผูกพันที่มีต่อบุคคลในครอบครัว คือ ภรรยาและลูก หรือกรณีที่เป็นคนโสดก็อาจเป็น แฟน พ่อแม่ ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนสนิท ภาวะความว้าเหว่อาจเกิดขึ้นจากช่องว่าง หรือ ความแตกต่างระหว่างวัยที่ทำให้ไม่สามารถร่วมเป็นกลุ่มเดียวกับคนอื่น บางกรณีอาจ เกิดจากหน้าที่การงานที่ต้องทำเฉพาะตัว ทำให้ต้องแยกตัวจากบุคคลอื่น

ลักษณะที่สอง: กลุ่มลูกเรือที่ไม่เหงา ว้าเหว่ แต่เบื่อหน่าย ลูกเรือกลุ่มนี้ไม่รู้สึกเหงาหรือว้าเหว่ แต่รู้สึกเบื่อหน่ายไปกับชีวิตประจำวันและสภาพความเป็น อยู่ในเรื่อง ภาวะความเบื่อหน่ายของลูกเรือเกิดจากสภาพแวดล้อมที่มีเพียงฟ้ากับน้ำ สถานที่ในเรืออันคับแคบ งานหรือกิจกรรมอันซ้ำซากจำเจ

ลักษณะที่สาม: กลุ่มลูกเรือที่ไม่เหงาว่าเหวและไม่เบื่อหน่าย กลุ่มนี้ก็มีลักษณะทั่ว ๆ ไป เหมือนกับกลุ่มอื่น ๆ แต่เนื่องมาจากเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องงานอยู่ตลอดเวลาที่ออกปฏิบัติงาน จึงทำให้ไม่มีเวลาว่างมากนัก เวลาส่วนใหญ่จึงคิดอยู่แต่เรื่องงาน เช่น ใต้กึ่ง ช่างเครื่อง หรือลูกเรือทั่ว ๆ ไป ที่ไม่มีภาระผูกพันใด ๆ ที่จะต้องคิดมากหรือมีกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอยู่เสมอ ๆ เช่น เล่นการพนัน แต่พวกนี้บางคนก็ยังคงใช้สื่อมวลชนสร้างความเพลิดเพลิน สร้างความบันเทิงให้ตัวเอง หรือต้องการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน

สาเหตุของความว่าเหว

จากการศึกษาพบว่าลูกเรือที่มีความรู้สึกเหงาว่าเหว นั้น มีสาเหตุใหญ่ ๆ อยู่ 2 ประการคือ

1. ระดับของความต้องการในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เราได้ทราบถึงความสัมพันธ์ฉันท์คู่รัก มิตรภาพฉันท์เพื่อน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์ทางการงาน เป็นสิ่งที่สามารถช่วยบรรเทาความรู้สึกว่าเหวได้ แต่ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ก็อาจก่อให้เกิดความว่าเหวได้เช่นเดียวกัน ถ้าในขณะนั้นบุคคลผู้นั้นมีความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว แต่ไม่สามารถได้รับความระดับที่ตนต้องการได้

2. ความไม่พอใจกับปฏิสัมพันธ์ที่มีอยู่ ลูกเรือบางคนที่มีความรู้สึกเหงาว่าเหว นั้นไม่ใช่ที่จะเป็นผู้ที่มีการติดต่อหรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อย แต่ว่าเป็นสภาพที่ผู้นั้นไม่พอใจกับการมีปฏิสัมพันธ์อันนั้นมากกว่า แม้จะอยู่ท่ามกลางเพื่อนฝูงจำนวนมากก็ตาม

พฤติกรรมการ เปิดรับสื่อมวลชนเพื่อขจัดความว่าเหว

การเลือกเปิดรับสื่อมวลชนของลูกเรือ นั้นย่อมแตกต่างกันไปตามความต้องการ เช่น บางคนชอบที่จะอ่านหนังสือ เพราะหนังสือเป็นสื่อที่เป็นของส่วนตัว สะดวกที่จะนำติดตัวลงเรือ และหยิบฉวยมาอ่านได้ตลอดเวลาตามต้องการ แต่บางคนไม่ชอบอ่านหนังสือแต่ชอบฟังเพลงหรือดูวิดีโอมากกว่า เพราะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจได้มากกว่า ซึ่งก็เป็นเหตุผลและความจำเป็นของแต่ละบุคคลที่จะเลือกรับสื่อต่าง ๆ

นอกจากนี้การเลือกรับสื่อของลูกเรือก็น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความพร้อม ความสะดวก ค่าใช้จ่ายที่จะใช้สำหรับซื้อสื่อ ตลอดจนเวลาที่รับสื่อ ซึ่งย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล คังกรณีที่ลูกเรือสามารถเลือกซื้อหนังสือต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบายจากร้านของบ้านอื่น เพราะตั้งอยู่ใกล้ ๆ แพลลานั้นเอง ทำให้ลูกเรือไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าไปซื้อในตลาด

เนื่องจากการออกไปทำการประมงแต่ละครั้งนั้นต้องออกไปไกลฝั่งมาก สื่อมวลชนที่ลูกเรือใช้จึงจำกัดอยู่แต่เฉพาะที่เตรียมลงไปเท่านั้น (วิทยุ และโทรทัศน์ไม่สามารถรับได้) ช่วงเวลาในการใช้สื่อมวลชนนั้นก็แตกต่างกันไปตามชนิดของสื่อ แต่สรุปได้ว่าเวลาที่ลูกเรือใช้สื่อเป็นช่วงที่ว่างจากการทำงาน หรือช่วงเวลาที่ไม่มีอะไรทำ เช่น ช่วงเวลาที่เรือวิ่งไป-กลับ ระหว่างแหล่งทำประมงกับพื้นดินและช่วงที่เรือวิ่งหาฝูงปลา อันเป็นช่วงเวลาที่ลูกเรือใหญ่มีความรู้สึกเหงาว่าเหว่ จึงพยายามกำจัดความรู้สึกเหล่านั้นออกไปด้วยการใช้สื่อมวลชนเข้ามาช่วยทำให้ตัวเองไม่ว่าง สื่อมวลชนที่ลูกเรือได้ใช้มีดังนี้

1. หนังสือ

- หนังสือพิมพ์
- นิตยสารบันเทิง
- นิตยสารกีฬา
- นิตยสารข่าว
- นิตยสารกระตุ้นทางกามารมณ์
- หนังสือการ์ตูนตลก
- หนังสือการ์ตูนนวนิยาย
- นิตยสารนวนิยายเรื่องสั้นพอกเก็ตบุค

2. วิดีโอ

- วิดีโอบันเทิงทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ภาพยนตร์ และการแสดงตลก
- วิดีโอเรทเอ็กซ์ (กระตุ้นทางกามารมณ์)

3. เทปเพลง เป็นเพลงไทยทั้งลูกทุ่ง และลูกกรุง

4. เกมกค

การอ่านหนังสือ เล่นเกมกด และการฟังเพลง ลูกเรือสามารถทำได้ตามที่ตัวเองต้องการโดยเฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของสื่อต่าง ๆ เพราะสื่อเหล่านั้นเป็นสื่อที่เตรียมมา โดยเป็นของส่วนตัว แต่สำหรับวิดีโอเป็นสื่อส่วนรวมที่ได้กั๊งเป็นผู้จัดหา มา ได้กั๊งจึงเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ในการชมวิดีโอเอาไว้เพื่อให้การชมเป็นระเบียบเรียบร้อย และไม่เกิดผลเสียต่อการทำงาน โดยอนุญาตให้ดูได้ในช่วงกลางคืนคอนหัวค่ำ คืนละไม่เกิน 2 ม้วน ในช่วงที่เรือวิ่งกลับเข้าฝั่งได้กั๊งอนุญาตให้ดูวิดีโอได้ตลอดทั้งคืน โดยปล่อยให้ดูกันอย่างเสรี ส่วนมากลูกเรือจะนำวิดีโอเรทเอ็กซ์มาฉายกันในช่วงนี้ เพื่อกระตุ้นอารมณ์ก่อนขึ้นไปเที่ยวบนฝั่ง

ระยะเวลาในการทำประมงแบบนี้มันไม่แน่นอน ถ้าหาปลาไม่ได้ก็ต้องอยู่นานหลายวันจนกว่าเสบียงจะหมด ช่วงระยะเวลาดังกล่าวสื่อมวลชนที่เตรียมมาอาจใช้จนหมดแล้ว จึงก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนกันใช้สื่อต่าง ๆ ในระหว่างลูกเรือด้วยกัน และเกิดพฤติกรรมในการใช้สื่อต่าง ๆ เหล่านั้น ซ้ำไปซ้ำมาหลายครั้ง จนกระทั่งมีการแลกเปลี่ยนสื่อมวลชนกันกลางทะเล ระหว่างเรือประมงด้วยกัน

ผลการวิจัยพบว่า นอกจากลูกเรือจะใช้สื่อมวลชนในการขจัดความเหงา ความว้าเหวแล้ว ลูกเรือบางส่วนใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตใจ และสังคมในด้านอื่นอีกด้วย กล่าวคือ

1. ความต้องการหลีกเลี่ยงจากความเครียด ลูกเรือใช้สื่อมวลชนเมื่อเกิดความรู้สึกเครียด เบื่อหน่าย และไม่สบายใจ เพื่อให้ลืมสภาพความเป็นจริงในชีวิตขณะนั้น
2. ความต้องการข่าวสารความรู้ ลูกเรือบางส่วนต้องการมีความรู้เท่าทันคนอื่น และเพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการยกระดับของตนเองเป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่น หรือเพื่อเตือนสติตนเองให้ระมัดระวังภัยสังคม
3. ความต้องการสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจ และสถานภาพ ลูกเรือใช้สื่อมวลชนเพราะต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม โดยสามารถเข้าเป็นกลุ่มเดียวกันได้ คุยในเรื่องเดียวกัน

4. ความต้องการกระตุ้นทางด้านกามารมณ์ ลูกเรือใช้สื่อมวลชนประเภทกระตุ้นทางกามารมณ์ในขณะที่เรือวิ่งกลับเข้าฝั่ง เพื่อใช้กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เวลามมาถึงฝั่งจะได้ไปเที่ยวหญิงบริการได้อย่างสนุกสนานเหวี่ยง

ประเภทและลักษณะ เนื้อหาสื่อมวลชนที่ใช้ เพื่อขจัดความว่าเหว

การเลือกเนื้อหานั้นก็ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่ลูกเรือคาดว่าจะได้รับจากการใช้สื่อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลตอบแทนเร็ว (Immediate) คือเป็นเนื้อหาที่ให้ผลตอบแทนทันที ได้แก่ เนื้อหาประเภทบันเทิง เพื่อนำมาช่วยในการขจัดความว่าเหว และผ่อนคลายความเครียด ความเบื่อหน่ายที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ลูกเรือบางส่วนก็ยังเลือกเนื้อหาที่ใช้ผลตอบแทนช้า (Delayed) อีกด้วย นั่นคือข่าวสารประเภทที่ให้ประโยชน์ทางความรู้แก่พวกเขา ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างดี ลักษณะ เนื้อหาสื่อมวลชนที่ลูกเรือเปิดรับนั้นสามารถสรุปตามประเภทของสื่อได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์

จากการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ที่ลูกเรือชอบอ่านมากที่สุด ได้แก่ ไทยรัฐ และ เติลนิวส์ และในจำนวนเนื้อหาที่หลากหลายของหนังสือพิมพ์นั้น ลูกเรือส่วนมากชอบอ่านข่าวอาชญากรรม และข่าวอุบัติเหตุ ส่วนข่าวทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจนั้นพบว่าลูกเรือให้ความสนใจน้อยมาก

นิตยสารบันเทิง

ส่วนใหญ่เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ ภายในเล่มประกอบด้วยนวนิยายตอนสั้น ๆ หลายเรื่อง ทำให้ลูกเรือต้องติดตามอ่านฉบับต่อไปเรื่อย ๆ นิยายที่อ่านมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ ผจญภัย นอกจากนี้ลูกเรือบางส่วนได้ติดตามอ่านคอลัมน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตอบปัญหาสุขภาพ ปัญหาหัวใจ และการพยากรณ์โชคชะตา

นิตยสารกีฬา

นิตยสารกีฬาที่พบว่าลูกเรืออ่านก็คือ นิตยสารกีฬาประเภทมวย และ ฟุตบอล ซึ่งมีเนื้อหารายงานความเป็นไปในวงการมวยหรือฟุตบอล ทั้งในและ นอกประเทศ นอกจากอ่านเพื่อความรู้ความบันเทิงแล้ว ลูกเรือยังใช้ประโยชน์จากหนังสือประเภทนี้ในการดูราคาต่อรองสำหรับเพื่อเล่นพนันอีกด้วย

นิตยสารข่าว

เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ที่รายงานเหตุการณ์อาชญากรรมโดยเฉพาะคดีฆาตกรรมที่เป็นที่สนใจของประชาชน โดยมีภาพประกอบอย่างโจ่งแจ้ง ผู้วิจัยพบว่าได้กั๊งเพียงผู้เดียวที่อ่านหนังสือประเภทนี้ คือ 191 และอาชญากรรม

หนังสือการ์ตูน

ลูกเรือส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนซึ่งเป็นการ์ตูนไทย ทั้งประเภทการ์ตูนตลก และการ์ตูนนิยาย การ์ตูนตลกขนาดพ็อกเก็ตบุคภายในเป็นภาพวาดเป็นกรอบ อาจมีกรอบเดียวหรือ 3-6 กรอบ โดยอาจมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ซึ่งเป็นการ์ตูนที่ให้อ่านรู้สึกขบขัน เช่น ขายหัวเราะ สบายหัวเราะ ส่วนการ์ตูนนิยายเป็น การเล่าเรื่องโดยมีภาพประกอบเป็นช่อง ๆ มักเป็นเรื่องสั้น ๆ มีเนื้อเรื่องให้มากมาย แต่ที่ลูกเรือชอบอ่านมักเป็นเรื่องสยองขวัญ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ

หนังสือนวนิยายพ็อกเก็ตบุค

เป็นนิยายเรื่องสั้น ๆ จบภายในเล่มเดียว ลูกเรือส่วนหนึ่งชอบอ่านมาก มักมีเนื้อหาในเรื่องของความรักระหว่างชายกับหญิง

หนังสือกระตุ้นทางกามารมณ์

หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่าหนังสือโป๊ เป็นหนังสือโป๊ประเภทชายหญิงรักต่างเพศ ซึ่งมีวางขายตามแผงหนังสือทั่วไป เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องและภาพที่มีความโจ่งแจ้งระดับปานกลาง (XR-Rated) ภายในเล่มประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เป็นนวนิยายเรื่องสั้น คอลัมภ์ตอบปัญหาเพศ คอลัมภ์เล่าประสบการณ์ทางเพศ พร้อมภาพประกอบที่เป็นภาพเปลือย หรือภาพการร่วมเพศ ได้แก่ นวลนาง ที่เค็ด และไทยเพลย์บอย

วิดีโอ

วิดีโอที่ลูกเรือชอบดูกันมาก มีอยู่ 3 ประเภทคือ

- ภาพยนต์ทั่ว ๆ ไป ส่วนมากเป็นภาพยนตร์จีน และฝรั่ง มีเนื้อหารุนแรง
- ประเภท บู๊ ต่อสู้ ทั้งที่จบในม้วนเดียว และหลายม้วนจบ

- การแสดงตลก เป็นการแสดงของคณะตลกประมาณ 4-5 คน ที่ได้แสดงตามสถานที่ต่าง ๆ แล้วบรรรทีกเทปมาขายหรือให้เช่า เนื้อหาเป็นการแสดงท่าทางประกอบคำพูดโดยใส่มุขตลกเข้าไปเพื่อให้คนดูหัวเราะ คำพูดที่ใช้ในการแสดงมักเป็นแบบสองแง่สองง่าม คาบลูกคาบคอก
- ภาพยนตร์เรทเอ็กซ์ มีเนื้อหาเป็นการร่วมเพศอย่างเปิดเผยโจ่งแจ้งมาก มีทั้งผลิตในประเทศและนำเข้ามาจากต่างประเทศ ภาพที่นำเสนอ นั้นไม่มีการปิดบังส่วนใดทั้งสิ้น เนื้อหาหลักเป็นการร่วมเพศทั้งระหว่างชายกับหญิง และหญิงกับหญิง

เทปเพลง

ลูกเรือส่วนมากชอบฟังเพลงไทย ส่วนมากเป็นเพลงที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนั้น โดยมีทั้งประเภทลูกทุ่งและลูกกรุง หรือสตริง เนื้อหาของเพลงก็หลากหลาย มีทั้งในเรื่องของความรักของชายหญิง และเนื้อหาที่เสียดสีสังคมอย่างเช่นเพลงเพื่อชีวิต

ข้อสังเกต

สื่อมวลชนเป็นตัวแยกคนออกจากกันเพื่อที่จะไปใช้สื่อของตนเอง ซึ่งสามารถขจัดความว่าเหว้ในระดับบุคคลได้ แต่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล ซึ่งเป็นการสร้างความว่าเหว้ด้วยในตัว คือ สร้างบรรยากาศของความเหงาหยอหยต้อส่วนรวม แต่ในขณะที่เดียวกันสื่อมวลชนก็นำคนมารวมกันเพื่อขจัดความว่าเหว้ เช่นการดูทีวี หรือวิดีโอร่วมกัน นอกจากจะช่วยขจัดความว่าเหว้ในตัวบุคคลแล้ว ยังก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วย เช่น คุยกันถึงเรื่องที่ได้รับจากสื่อ หรือมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างดู เป็นต้น แต่หลังจากที่สื่อมวลชนแยกคนออกจากกันเพื่อไปใช้สื่อในการขจัดความว่าเหว้แล้ว ผลจากการใช้สื่อยังอาจก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ใช้สื่ออีกด้วย เช่น การนำเนื้อหาที่ได้รับจากสื่อมวลชนมาเป็นหัวข้อในการสนทนา

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

ก่อนที่จะออกเรือ ผู้วิจัยได้พบและพูดคุยกับไต้ก๋งหรือที่ลูกเรือเรียกว่า "ไต้วันชัย" ซึ่งเป็นผู้ควบคุมเรือโชคเบญจา 3 ในการออกไปทำการประมงครั้งนี้ ซึ่งไต้วันชัยก็ได้เปิดเผยให้ฟังว่า อันที่จริงแล้วไต้ไม่ค่อยอยากให้ใครลงไปกับเรือด้วย เพราะการออกไปทำการประมงอวนล้อมปลาโอนี้ แหล่งทำการประมงที่สำคัญก็คือ บริเวณใกล้เขตรอยต่อ่านน้ำของประเทศพม่า ซึ่งยังมีปลาชุกชุมอยู่มาก การติดตามฝูงปลาโอในบางครั้งก็อาจจะต้องรุกล้ำเข้าไปในเขตน่านน้ำของประเทศพม่าบ้าง อันเป็นการเสี่ยงต่อการถูกเจ้าหน้าที่ทางการของพม่าจับเป็นอย่างมาก แต่ผลของการจับปลาในแต่ละครั้งมีมูลค่าที่ท้ายทายต่อการเสี่ยงอยู่ไม่น้อย ด้วยเหตุนี้จึงมีเรือไทยจำนวนมากที่ถูกทางการพม่าจับกุมแล้วยึดเรือเอาไว้ ส่วนลูกเรือและไต้ก๋งก็จะถูกจำคุก ซึ่งเป็นปัญหาต่อรัฐบาลไทยและเจ้าของเรือเองด้วย

ประกอบกับในช่วงที่ผู้วิจัยลงเรือไปด้วยนั้นเป็นช่วงที่มีฝนตก ทะเลมึนคลื่น จักลมแรงแทบทุกวัน ไต้จึงเป็นห่วงและไม่อยากรับภาระในส่วนนี้ เกรงว่าผู้วิจัยจะเมาคลื่นหรือเกิดอันตรายขึ้น จึงพยายามพูดให้ผู้วิจัยเปลี่ยนความตั้งใจ แต่ผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ในการออกทะเลไปกับเรือประมงต่าง ๆ มาแล้วหลายครั้งจึงไม่มีปัญหา

ในช่วงที่ทำการศึกษาอยู่ในเรือนั้น บางวันมีฝนตก ทะเลมึนคลื่น จักลมแรง การทรงตัวเป็นไปด้วยความยากลำบาก อันเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการทำการศึกษา ประกอบกับภายในเรือมีเสียงดังอันเนื่องมาจากเครื่องยนต์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า จึงทำให้การบันทึกเทปในการสัมภาษณ์พูดคุยกับลูกเรือไม่ค่อยราบรื่นนัก ผู้วิจัยจึงต้องใช้การพูดคุยและจดบันทึกเป็นหลัก ลูกเรือเกือบทั้งหมดเป็นคนภาคใต้ บางคนก็พูดภาษากลางไม่ได้ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลานานในการพูดคุยจนกว่าจะเข้าใจกัน อีกทั้งลูกเรือบางคนไม่ต้องการที่จะเปิดเผยตัวเองด้วย เหตุผลส่วนตัวบางอย่างจึงเป็นการอยากที่จะได้รับข้อมูลจากบุคคลเหล่านี้ การสัมภาษณ์จึงเป็นแบบถามคำตอบคำ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงได้เฉพาะบุคคลที่เต็มใจให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ: การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ประกอบการประมง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสื่อมวลชน เพื่อให้ลูกเรือนำไปใช้ในการขจัดความ

เหงามความว่าเหว่ นอกจากชนิดและลักษณะของเนื้อหาแล้วยังต้องคำนึงถึงลักษณะของสื่อที่จะนำลงไปใช้ในเรืออีกด้วย สื่อที่นำไปใช้ในเรือควรเป็นสื่อที่ทำให้เกิดกิจกรรมกลุ่ม เช่น การควิตีโ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่ทำให้คนมารวมกันเพื่อใช้สื่อ นั้นร่วมกันในการขจัดความว่าเหว่ ซึ่งนอกจากจะขจัดความว่าเหว่ระดับบุคคลแล้วยังช่วยทำให้บรรยากาศส่วนรวมไม่เจียบเหงามอีกด้วย

2. ด้วยลักษณะการดำเนินชีวิต ค่านิยม และความเชื่อของลูกเรือประมง ทำให้ลูกเรือประมงเป็นกลุ่มอาชีพหนึ่งที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด หรือรับและแพร่เชื้อเอดส์ การให้ความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเหล่านี้แก่พวกเขาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะลูกเรือประมงในปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมากและมาจากทั่วทุกภาคของประเทศ พวกนี้อาจเป็นผู้ติดยาหรือรับและแพร่เชื้อเอดส์ได้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การให้ความรู้แบบตรง ๆ คงได้ผลน้อยเพราะไม่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลิตสื่อ เช่น นิตยสาร และวีดีโ ให้ตรงกับความต้องการของลูกเรือประมงโดยเฉพาะ โดยอาศัยผลการวิจัยนี้แล้วสอดแทรกการรณรงค์ต่าง ๆ เหล่านี้เข้าไปด้วย สื่อที่ผลิตก็ควรมีลักษณะเป็นการรวมประเภทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ลูกเรือชอบไว้อยู่ในเล่มหรือม้วนเดียวกัน แล้วแจกจ่ายให้แก่ลูกเรือไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย